

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ

WWW.SOURPHAGOP.ORG (14-րդ տարի)

Այս թիւով.....

Շնորհակալութեամբ ստացանք
«Ծիսական Գիտելիքներ» Էջ 2

Նոյեմբեր ամսուան բացատրական
բառարան Էջ 5-9

Տօն՝ Սուրբ Առաքեալներու
Անդրեասի եւ Փիլիպպոսի
Ամենայն Սրբոց
Հ ա յ ա ս տ ա ն ի ա ո ա ջ ի ն
լուսաւորիչները

Յիսնակ
Սուրբ Գրիգոր Սրանչելագործ
Սուրբ Հրեշտակապետերու
Գարբիէլի եւ Միքայէլի
Սուրբ Նիկողայոս Զմիւռնացի՝
սրանչելագործ հայրապետը

Պահուած Բառ Էջ 10

Տօն Ընծայման Ս. Աստուածածնի Էջ 11

Եզակի գիրեր Էջ 11

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը Էջ 12-15

Կիրակնօրեայի գործունէութիւն Էջ 16

Նոյեմբեր 2014 (ԻԲ տարի թիւ 3)

Խաչքարի Հեղինակ՝ Ժողովրդական
Վարպետ, Ռուբեն Նալբանդյան

Հ... Հրեշտակ

Ամսուան Համարները

«Արդ, ով որ իր անձը այս մանուկին պէս կը խոնարհեցնէ՝ անիկա է մեծը երկինքի արքայութեան մէջ»: *Մատթէոս 18.4*

«Զգո՛ւ յշ, մի արհամարիւէք այս փոքրիկներէն մէկը. զի սոցեք, որ անոնց հրեշտակները երկինքի մէջ միշտ կը տեսնեն իմ երկնաւոր Հայրս»: *Մատթէոս 18.10*

Հաւատք

Կրօն

Եկեղեցի

Լեզու

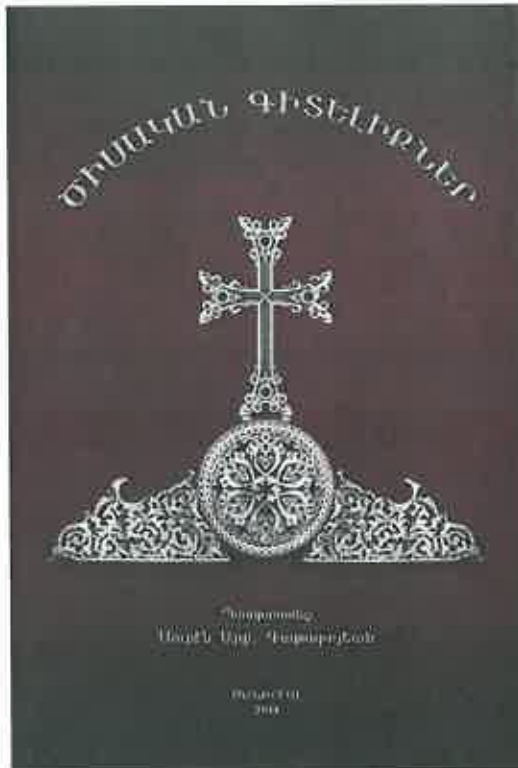
Մշակոյթ

www.sourphagop.org

director@sourphagop.org

Շնորհակալությունք ստացանք

«Ծիսական Գիտելիքներ»,
Հեղինակ՝ Սուրեն Արք. Գաթարոյեան

լոյս տեսաւ

**ԳԵՐՇ.Տ.ՍՈՒՐԵՆ ՍՐԲ.ԱՐՔ.ԳԱԹԱՐՈՅԱՆ Ի
” Ծիսական Գիտելիքներ “ Հատորը**

Ծէր մարդկային պատմութեան վաղ շրջաններէն սկիզբ առած է ու դարձած կրօնական արարողութիւններու անբաժան մասը: Դարերու ընթացքին ժողովուրդներ իրենց հաւատքի ըմբռնումներուն համաձայն կատարած են ծիսակատարութիւնք:

Հայց. Եկեղեցւոյ ծիսական կարգը հաստատած են Ս. Սահակ եւ Ս. Մաշտոց: Ժամանակ առ ժամանակ, անիկա բարեփոխումներու ենթարկուած ու յաւելումներ ունեցած է դարուն եռամեծար վարդապետներու կողմէ (օրինակ՝ Գիւտ կաթողիկոսի, Յովսէփ Սանդակունիի, Յովհան Օձնեցիի, Խոսրով Անձեացիի, Ներսէս Շնորհալիի, Գրիգոր վրդ. Խլաթեցիի, Մատթէոս Դպիրի, Թովմայ Մեծափեցիի, Գրիգոր Տաթեւացիի, Միսէոն կթղ. Երեւանցիի եւ այլք...) ըստ օրուան պահանջքին, ի մտի ունենալով եկեղեցական առօրեայ ժամերգութիւններու ճամբով ներգործելու հաւատացեալներու արարողակարգի իմաստին ու ըմբռնումին:

Արմաշի վերատեսչութեան շրջանին, Մաղաքիա Արք. Օրմանեան Հայոց. Ս. Եկեղեցւոյ Ծիսագիտութիւնը դասաւանդած է դպրեփանքին մէջ, գոր Հայրիկ Արք. Արսլանեան 1977 թուականին հրատարակեց Երուսաղէմի մէջ:

Իսկ Օրմանեան Սրբազանին 1905-1906 տարիներուն պատրաստած ու հրատարակած Ծիսական Բառարանը նպատակ ունեցած է «եկեղեցագիտութիւնը ժողովրդականացնելու

և ուղեցոյց ըլլալու ժողովուրդին»: Միացեալ այս հատորը երկու տպագրութիւն ունեցած է Անթիլիասի մէջ (1957,1979):

Ծիսական գիտելիքներու առնչութեամբ հրատարակած են՝ Ղեւոնդ Արք. Զեպիեան, Նորայր Արք. Պողոսեան, Գրիգոր վրդ. Զիֆթճեան...:

Գերշ. Տ. Սուրեն Արք. Գաթարոյեան՝ դպրեվանքի դասընկերս եւ պատմական Բերիոյ Թեմի նախկին երկարամեայ ու շինարար Առաջնորդը, աւանդապահ այդ միջավայրին մէջ առաւել թրծուելով ծիսագիտութեամբ ու շարականագիտութեամբ, բարեմիտ դիտաւորութիւնն ու յղացումը ունեցած է Օրմանեան Սրբազանի Ծիսական բառարանի հետետողութեամբ եւ երեքամեայ աշխատասիրութեամբ պատրաստել աւելի արդիական ու ժողովուրդին մատչելի Ծիսական Գիտելիքներու հատոր մը: Իր բառերով.

«Գրքի պատրաստութեան հիմնական նպատակը եղած է եւս առաւել ծանօթացնել մեր հաւատացեալներուն, եւ յատկապէս նոր սերունդին, եկեղեցոյ ներքին կառոյցը, որպէս ծէս եւ ծիսակատարութիւն, եւ քանդակել հայ հոգիին մէջ հայց. եկեղեցոյ շքեղ կառոյցը, որ հարազատ ծննդավայրն է «հայ հոգի»ին, ինչպէս պիտի ըսէր մեծատաղանդ բանաստեղծ Վահան Թէքէեան» էջ (9):

Արամ Ա.՝ Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան աստուածաբան գահակալը եւ միջազգային վարկ ունեցող եկեղացական դէմքը, իր «Օրհնութեան Խօսք»ով կ'արժեւորէ հատորը հաւաստելով.

«Հայրական ջերմ սիրով կ'ողջունենք Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան երեց միաբաններէն Գերշ. Տ. Սուրեն Արք. Գաթարոյեանի ներկայ աշխատասիրութիւնը: Արդարեւ, Սրբազանը յատուկ ճիգ թափած է հասկնալի լեզուով ու պարզ մօտեցումով մեր ժողովուրդի գաւակներուն փոխանցել հիմնական տեղեկութիւններ՝ հայ եկեղեցական ծէսին առնչուած: Սոյն հատորին ճամբով ընթերցողը անփոփ բայց համապարփակ գաղափար կուսնենայ մեր եկեղեցական արարողութիւններուն, ծէսի ընթացքին գործածուող առարկաներուն եւ տօներուն մասին...:

Արդ, ծէսի ճանաչումը ու ծիսական կեանքի մեր գիտակից ու հետետողական մասնակցութիւնը հրամայական է քրիստոնէական կեանքին մէջ: Ա յս նպատակին պէտք է ծառայէ ներկայ հատորը: Մեր բարձր գնահատանքը կը յայտնենք Սուրեն Սրբազանին իր ներկայ աշխատասիրութեան համար»:

Սուրեն սրբազան գիտակից դասաւորումով հատորին բովանդակութիւնը հինգ զլուխներու բաժնած է.-

- ա. Ծիսական բառարան
- բ. Սուրբ պատարագ
- գ. Տէրունի եւ Ս. Աստուածածնի նուիրում տօներ
- դ. Ծիսական ու կանոնական արարողութիւններ
- ե. Տօնախմբութիւններ, աւանդութիւններ ու ծիսական տնօրինումներ:

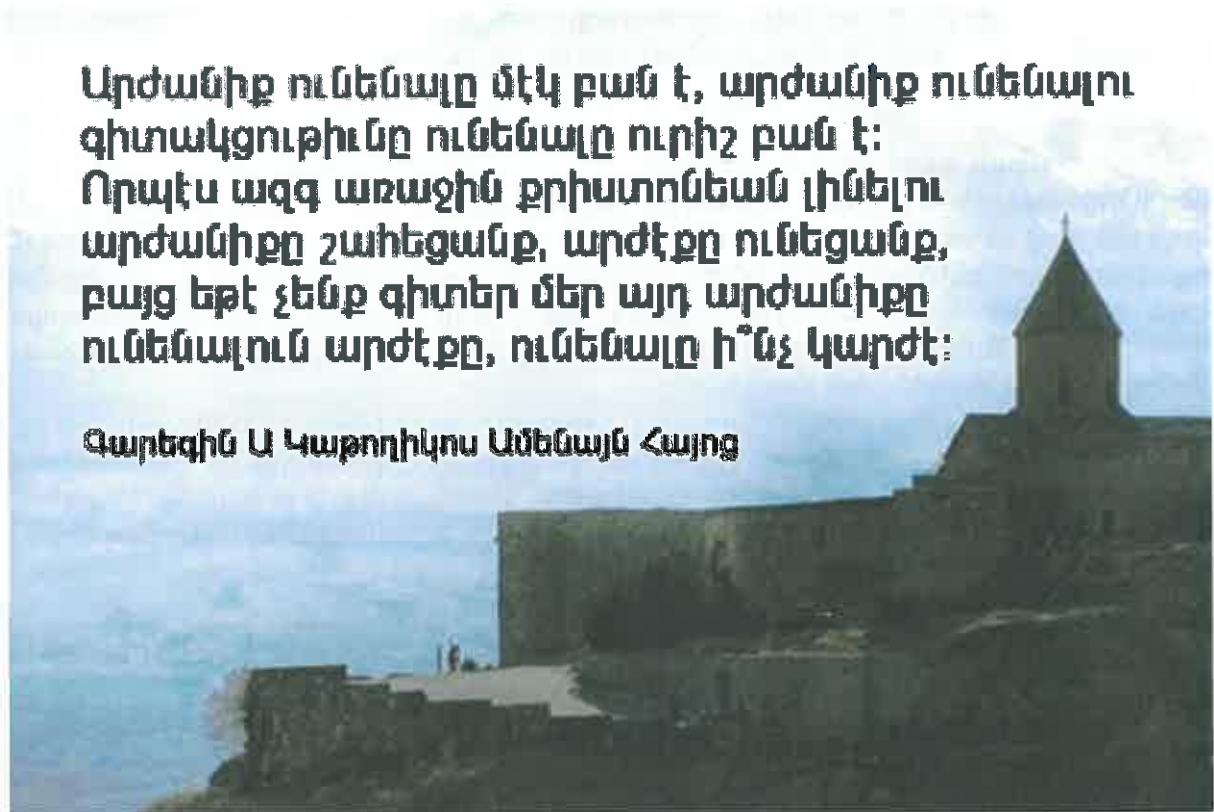
Եկեղեցական կեանքի ու ժամերգութեանց առնչուող ծիսական-կանոնական գիտելիքներու շտեմարան մըն է այս նորատիպ հատորը, որ ճոխացած է նիւթերու հետ

կապակցութիւն ունեցող ընտիր գունատր նկարներով. անկէ պիտի կարենան օգտուիլ կրօնի դասատուներ, դպիրներ, դպրեվանքի սաներ, քահանայ հայրեր, կրօնատէր անհատներ ու դպրոցական աշակերտներ:

Այս գեղատիպ հատորը որ բծախնդրութեամբ իրագործած է տպարանատէր Հուրի Հաքիմեան, ձօնուած է «Ս. Յակոբ Հայց. Եկեղեցոյ համայնքի հիմնադիրներէն եւ բարերար Հայկ Արամազդ Մարգարեանին», եւ գիրքի վաճառքին հասոյթը ամբողջութեամբ պիտի նուիրուի Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ մայր եկեղեցոյ կրթական ծրագիրներուն:

Ջերմագին կը շնորհաւարենք Սուրէն սրբազանը այս օգտաշատ ու կարեւոր հրատարակութեան համար եւ իրեն կը մաղթենք առողջութիւն ու կորով նման շահեկան աշխատութիւններ իրագործելու համար:

Բարգէն Թօփճեան

Նոյեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց

Շբթ. 1	Տօն՝ Ամենայն Սրբոց
Շբթ. 8	Տօն՝ Սուրբ Հրեշտակապետերու Գաբրիէլի եւ Միքայէլի
Շբթ. 15	Տօն՝ Սուրբ Առաքեալներու Անդրեասի եւ Փիլիպպոսի
Կիր. 16	Բարեկէնդան Յիսնակի Պահոց
Բշ. 17	Ա. օր Յիսնակի Պահոց
Ուր. 21	Սր. Կոյսի Տաճար Ընծայում
Շբթ. 22	Սրբոցն Գրիգոր եւ Նիկողայոսի Սքանչելագործ Հայրապետացն
Շբթ. 29	Սր. Թաղէոս եւ Բարթողոմէոս

Պահքի Օրեր: 5,7,12,14,26,28

Տօն՝ Սուրբ Առաքեալներու Անդրեասի եւ Փիլիպպոսի

Անդրեաս առաքեալը եղբայրն էր Պետրոս առաքեալի, որ իրեն պէս ձկնորս էր: Սկիզբը, Անդրեասը աշակերտած է Ս. Յովհաննէս Մկրտիչին եւ Յիսուսը գտնելէ ետք, անմիջապէս իր եղբայրը Պետրոսը գտած ու ըսած է անոր. «Մեսիան գտանք» (Յովհ. 1.35-42): Ըստ աւանդութեան, Ս. Անդրեաս առաքեալ կը քարոզէ Յունաստանի եւ փոքր Ասիոյ մէջ եւ կը նահատակուի X ձեռով խաչի մահով, Յունաստանի մէջ:

Փիլիպպոս առաքեալը Բեթսայիդայէն էր, Անդրեասի եւ Պետրոսի քաղաքէն: Յիսուս էր որ երբ Գալիլիա գացած առեն Փիլիպպոսը տեսաւ, անոր ըսաւ. «Հետեւէ՛ ինձի»: Անդրեասն ալ իր կարգին գտաւ Բարթողիմէոսը «Նաթանայէլը» եւ զայն Յիսուսի ներկայացուց (Յովհ. 1.43-51): Ըստ աւանդութեան կը նահատակուի Եփեսոսի մէջ խաչի մահով:

Հայաստանեայց Եկեղեցին Ս. Անդրեասի եւ Ս. Փիլիպպոսի յիշատակը կը տօնէ Խաչի 9-րդ Կիրակիին յաջորդող Շաբաթ օրը:

Տօն՝ Ամենայն Սրբոց (բոլոր սուրբերուն՝ հիներուն եւ նորերուն, յայտնիներուն եւ անյայտներուն)

Հայ Եկեղեցին այս տօնով կը նշէ բոլոր այն սուրբերուն յիշատակը, որոնց անունները չեն անցած Տօնացոյցի կամ եկեղեցական օրացոյցի մէջ, սակայն անոնց սուրբ անունները գրուած են Երկնքի արքայութեան սրբազան մատեանին մէջ:

Քրիստոնէական հալածանքներու եւ հաւատքի համար մղուած բազմաթիւ պատերազմներու ժամանակ շատեր նահատակուած են, որոնց անունները, ցարք, չեն պահպանուած եւ չեն հասած մեզի: Ուստի, եկեղեցին հաստատած է այս նուիրական տօնը անոնց յիշատակը ոգեկոչելու համար: Անձեր, որոնք իրենց թանկ արիւնը հեղեցին յանուն Քրիստոսի եւ անոր խորհրդատր մարմնին՝ եկեղեցոյ շինութեան համար:

Կը տօնենք Նոյեմբերի 1-ի ամենամօտ Շաբաթ օրը:

Հայաստանի առաջին լուսավորիչները

Յիսուս իր յարութենէն ետք իր աշակերտներուն պատուիրեց երթալ աշխարհի չորս կողմերը եւ քարոզել աւետարանը: Առաքեալները, Յիսուսի պատուէրին համաձայն ցրուեցան աշխարհի բոլոր կողմերը ու իրենց քարոզչութեամբ քրիստոնէայ եկեղեցիներ սկսան հաստատել:

Յիսուսի տասներկու առաքեալներէն երկուքը՝ Թադէոսը եւ Բարթողիմէոսը, եկան Հայաստան եւ հոն տարածելով Աւետարանի ճշմարտութեան լոյսը, Հայաստանեայց առաքելական սուրբ եկեղեցին հաստատեցին:

Աստուածաշունչին մէջ, Թադէոս Առաքեալ կը յիշուի նաեւ Ղերէոս անուան տակ: Ան Հայաստան այցելած ու հոն քրիստոնէութիւն քարոզած առաջին առաքեալն է (43-66 թ.): Անոր գործունէութեան գլխաւոր կեդրոնը կը նկատուի Վասպուրական նահանգի Արտազ գաւառը, ուր կը գտնուէր Սանատրուկ թագաւորի պալատը: Ըստ Մովսէս Խորենացիի, Թադէոս Առաքեալ, Եդեսիոյ Աբգար թագաւորը բժշկելէ, եւ քրիստոնէութիւն քարոզելէ ետք, Աբգարի հրովարտակով կը ներկայանայ Հայոց Սանատրուկ թագաւորին: Սանատրուկ թագաւորը, նախ կ'ընդունի քրիստոնէութիւնը, սակայն զգուշանալով իր իշխաններուն սպառնալիքներէն, ետ կը դառնայ իր նախկին կրօնքին: Հակառակ ասոր, ժողովուրդէն՝ շատեր, որոնց մէջը ըլլալով իր դուստրը Սանդուխտը՝

կ'ընդունին քրիստոնէութիւնը: Շատ չանցած, Սանատրուկի կարգադրութեամբ, Արտազ գաւառի Շաւարշաւան գիւղաքաղաքին մէջ կը նահատակուին Թադէոս առաքեալը եւ Սանդուխտը: Առաքեալի նահատակութեան վայրին մէջ (ներկայիս Իրան) կառուցուած է Ս. Թադէ վանքը: Հայ եկեղեցին տարին երկու անգամ կը յիշատակէ Ս. Թադէոսը: Մէկ անգամ Բարթողիմէոս Առաքեալի հետ, Յիսնակի առաջին Կիրակիին յաջորդող Շաբաթ օրը (Նոյեմբերի վերջը կամ Դեկտեմբերի սկիզբը): Իսկ երկրորդ անգամ Ս. Սանդուխտ Կոյսի հետ: Թադէոս առաքեալ իր հետ Հայաստան բերած է այն գեղարդը որու միջոցաւ խոցուած էր խաչուած քրիստոսի կողը:

Յովհաննէսի Աւետարանին մէջ, Բարթողիմէոս առաքեալ կը յիշատակուի Նաթանայէլ անուան տակ: Յիսուս , վկայելով անոր մասին, կ'ըսէ. «Ահաւասիկ ճշմարիտ Իսրայէլացի մը, որուն մէջ նենգութիւն չկայ» (Յովհ. 1.47): Սուրբ Բարթողիմէոս իր քարոզչութեան ճամբով հասաւ Հայաստան եւ քարոզեց մօտաւորապէս 8 տարիներ (60-68թ): Ան իր քարոզութիւնը սկսաւ Միւնեաց նահանգէն: Անոր քարոզութեան գլխաւոր վայրերէն մէկն էր Գողթն գաւառը, ուր առաքեալի ձեռքով կառուցուած է Տեանընդառաջ եկեղեցին: Առաքեալը անցաւ նաեւ Արտաշատ քաղաքը ուր հանդիպեցաւ Թադէոս Առաքեալին: Հայաստանեայց եկեղեցին այս երկու առաքեալներուն յիշատակը կը տօնէ Յիսնակի առաջին Կիրակիին յաջորդող Շաբաթ օրը: Նկարներուն մէջ, ան կ'երեւի դաշոյնով (որով նահատակուած է) եւ Տիրամօր

պատկերը ձեռքին (որ ըստ աւանդութեան իր հետ Հայաստան բերած է եւ զետեղուած է Անձեւացեաց գաւառի Հոգեաց վանքին մէջ): Բարթողիմէոս Առաքեալի անունով վանք մը գոյութիւն ունի Վասպուրականի Աղբակ գաւառին մէջ, ուր թաղուած է:

Հրեշտակներու քանդակներ Աղթամարի Սուրբ Խաչ եկեղեցոյ ճակատին

Յիսնակ

Յիսնակը, 50 օրերու միջոց մըն է, որուն ընթացքին կը պատրաստուինք տօնելու Յիսուսի ծնունդն ու աստուածայայտնութիւնը, որ տեղի կ'ունենայ Յունուար 6-ին: Յունուար 6-էն 50 օրեր դէպի ետ հաշուելով կը հասնինք Նոյեմբեր 18-ին, հետեւաբար այդ թուականին ամենէն մօտ Կիրակին Յիսնակի Բարեկենդանն է:

Կար ժամանակ, երբ Յիսնակի ամբողջ տեւողութեան պահք կը պահուէր, Ս. Յարութեան նախորդող մեծ պահքին պէս: Սակայն ներկայիս սովորական Չորեքշաբթիի եւ Ուրբաթի պահքերէն զատ երեք շաբաթներու վերածուած է Յիսնակի Պահքը: Առաջին շաբաթը Յիսնակի Պահք, Դեկտեմբերին՝ Ս. Յակոբի պահք, իսկ Յունուարին՝ Ս. Օննդեան պահք:

Սուրբ Գրիգոր Սքանչելագործ

Ս. Գրիգոր Սքանչելագործ ծնած է Պոնտոսի (Սերաստիա) Նեոկեսարիա քաղաքին, ազնուական ընտանիքի մը մէջ, շուրջ 210 թ.: Գրիգոր մտադիր էր հմտանալ օրէնսգիտութեան և հռետորութեան մէջ, սակայն Աստուած անոր եւ իր եղբօր համար այլ ճանապարհ նախասահմանած էր: Անոնք ուսում ստացան Աթէնքի մէջ, ապա՝ Պաղեստինեան Կեսարիա քաղաքին մէջ, աշակերտելով այն ժամանակուայ ամենահեղինակաւոր քրիստոնեայ մտաւորականին՝ Որոզինեսին: Նեոկեսարիա վերադառնալով՝ Գրիգոր կը ձեռնադրուի քաղաքի եպիսկոպոս: Աւանդութեան համաձայն, Ս. Գրիգորի եպիսկոպոս ձեռնադրուելու օրերուն Նեոկեսարիոյ մէջ հազիւ 17 քրիստոնեայ կար, իսկ մահուան օրերուն՝ ընդամենը 17 հեթանոս: Իր անուան հետ կապուած բազմաթիւ հրաշքներու համար արժանացած է «Սքանչելագործ» մակդիրին:

Ս. Գրիգոր աչալրջութեամբ կառավարեց թէ՛ իրեն վստահուած թե՛մ ու ժողովուրդը և թէ՛ եղաւ մեծ մատենագիր թողելով բազմաթիւ աստուածաբանական երկեր:

Ան վախճանած է 270 թ. խաղաղ մահուամբ: Հայ Առաքելական Եկեղեցին Ս. Գրիգոր Սքանչելագործի, Նիկողայոս Հայրապետի և Միլոն եպիսկոպոսի յիշատակը կը տօնէ Ս. Խաչի Ժ. Կիրակիին յաջորդող Շաբաթ օրը:

Սուրբ Հրեշտակապետերու Գաբրիէլի եւ Միքայէլի Եւ Ողջ Երկնային Զօրքի Յիշատակութեան Օր

Միքայէլ հրեշտակապետը Իսրայէլի ժողովուրդին համար մարտնչելու ընթացքին: Երուսաղէմ, ձեռ. 2027, էջ 4բ, Աստուածաշունչ 1266 թ. Կիլիկիա, ծաղկող Թորոս Ռոսլին

Նոյեմբեր ամսուան առաջին կամ երկրորդ Շաբաթ օրը, Հայց. Եկեղեցին կը յիշատակէ հրեշտակապետեր Գաբրիէլի եւ Միքայէլի տօնը: Հրեշտակ կը նշանակէ պատգամաւոր, առաքեալ «ղրկուած»: Նախապէս անոր կը տրուէր երկնային դէսպան, պատգամաւոր, եւ կամ սուրհանդակ նշանակութիւնը: Աստուածաշունչը կը վկայէ որ հրեշտակները իբրեւ լուսեղէն՝ ստեղծուած են առաջին օրը, լոյսի հետ միասին: Անոնք ժամանակի ներգործութենէն չեն ազդուիր եւ սեռային յատկանիշներ չունին:

Հայ եկեղեցւոյ հրեշտակաբանութեան համաձայն՝ հրեշտակները անմարմին հոգիներ են. ըմբռնելի, ինքնիշխան, միշտ շարժման մէջ եղող եւ անսեռ: Անոնք անմահ սպասաւորներ են: Ըստ եկեղեցւոյ Սուրբ հայրերուն՝ հրեշտակները իբրեւ լուսեղէն էակներ, ստեղծուած են արարչագործութեան առաջին օրը լոյսի հետ

միասին: Աստուծոյ հրահանգով, անոնք կոչուած են սպասաւորելու մարդ արարածին: Հետեւաբար, անոնք ծառայող հոգիներ են, որոնք երկնաբնակ ըլլալով հանդերձ, իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն նաեւ երկրաւոր կեանքի ընթացքին. Անոնք կ'աշխատին ժամանակի եւ տարածքի մէջ, մարդու հետ եւ մարդու համար:

Հրեշտակներուն կը կոչեն նաեւ Աստուծոյ պատգամաւորներ, որոնք կ'իրականացնեն Տիրոջ կամքը: Սուրբ Գիրքը կը վկայէ որ անոնք անհամար են: Ըստ Ս. Դիոնիսիոս Արիսպագացիի՝ անոնք ունին ինը դաս՝ Աթոռներ, Քերովքներ, Սերովքներ, Տէրութիւններ, Զօրութիւններ, Իշխանութիւններ, Պետութիւններ, Հրեշտակապետեր եւ Հրեշտակներ:

Աստուածաշունչին մէջ հրեշտակներու մասին ակնարկութիւնները շատ են: Անոնք կը ներկայացուին իբրեւ բազմաթիւ, մեծագործ եւ գորաւոր էակներ: Հին Կտակարանին մէջ անոնք Աստուծոյ ներկայացուցիչները կը նկատուին, միջնորդներ հոգեւոր եւ նիւթեղէն աշխարհներուն միջեւ: Անոնք ունին իրենց ղեկավարները որոնցմէ ամենէն աւելի ծանօթ են Գաբրիէլը եւ Միքայէլը: Հին միջնադարեան մանրանկարչութեան մէջ յատկապէս, կը գտնենք Գաբրիէլ հրեշտակապետի պատկերը, Տիրամօր աւետելու տեսն:

Գաբրիէլ անունը, որ կը նշանակէ «Աստուծոյ այր», բարձրեալի անմիջական պաշտօնէան է, որուն վերապահուած է Տիրոջ վերին խորհուրդները տարածելու շնորհը: Այս հրեշտակապետն էր, որ ուղղարկուած էր Տիրոջ կողմէ Ս. Կոյս Մարիամին, հաղորդելու բարի լուրը՝ իսկ Զաքարիային՝ Ս. Յովհաննէս Սկրտիչի ծննդեան աւետիսը:

Միքայէլ անունը, որ կը նշանակէ «Ո՞վ է Աստուծոյ նման», երկնաւոր Արքայի փառքի եւ անոր ժողովուրդին պաշտպանութեան համար մարտնչողն է. ան՝ որուն տրուած է կառավարելու եւ թագաւորելու շնորհ: Միքայէլ հրեշտակապետի անունը, չորս անգամ վկայակոչուած է Ս. Գրքին մէջ: (Դան. 10.13, 12.1, Յուդ. 1.9, Յայտ. 12.7):

Սուրբ Նիկողայոս Զմիւռնացի՝ սքանչելագործ հայրապետը

Ս. Նիկողայոս Հայրապետը ծնած է Փոքր Ասիոյ Լիկիա գաւառի Բաթարա քաղաքին մէջ (ներկայիս Անթալիայի մօտիկ): Փոքր հասակէն կորսնցուցած է մեծահարուստ եւ բարեպաշտ ծնողքը եւ մեծցած է իր մօրեղբօր՝ Նիկողայոս Երեց եպիսկոպոսի խնամքին ներքեւ: Աւետարանական պատգամը՝ «Ինչ որ ունիս ծախսէ եւ աղքատներուն տուր» (Իմմտ. Մտթ. 19.21), իր կեանքի նշանաբանը կը դարձնէ՝ իր խնամքը տարածելով աղքատներուն, հիւանդներուն, քանտարկեալներուն եւ որբերուն վրայ: Ժողովուրդի կամքով կը դառնայ Զմիւռնիոյ եպիսկոպոսը: Հալածանքներու ընթացքին կ'աքսորուի, սակայն չի դադրիր ամենուրեք Աւետարանը քարոզելէ: Խաղաղութիւն վերահաստատուելուն պէս կը վերադառնայ իր աթոռը, կը մասնակցի 325 թ. Նիկիոյ Տիեզերական ժողովին: Կը մահանայ 326թ.: Ընդհանրական Եկեղեցւոյ ամենասիրուած սուրբերէն է՝ առաւելաբար յայտնի Santa Claus անունով:

Հրեշտակի բարձրաքանդակը Աղթամար վանքի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ ճակատին

«Հրեշտակը եւ Ս. Մարիամը»1330-ի Կիրակոս Աղբակեցիի «Աւետում» մանրանկարը

Պահուած բառ

h	n	q	ե	ճ	ա	շ	ա	կ	ե	լ	գ
n	բ	դ	ե	գ	ի	բ	ա	ա	կ	ե	ա
գ	ա	բ	n	ւ	ն	ջ	ա	ն	ա	լ	ն
ե	լ	ա	կ	ա	իւ	ա	դ	ա	ն	ա	ձ
h	n	q	ե	կ	ա	ն	դ	ն	ա	կ	ա
ա	կ	n	յ	ս	կ	ա	ն	չ	օ	ա	բ
ն	պ	ա	տ	ա	կ	կ	տ	ա	ւ	n	ա
գ	ա	h	ե	բ	դ	ա	տ	ա	բ	ա	ն
ի	պ	ա	լ	ա	տ	բ	ա	բ	ա	պ	ա
ս	ն	տ	n	ւ	կ	կ	ա	ն	գ	ա	n
տ	բ	ա	ն	ա	կ	ա	յ	ի	ն	ն	ա
լ	ա	ն	ա	բ	n	չ	n	ւ	ե	լ	կ
ա	ն	ք	ն	n	ւ	թ	ի	ւ	ն	թ	ք

ականջ, անակ, անքնութիւն, անառակ, բանակային, գանձարան, գահեր, գարուն, գնահատանք, դատարան, ելակ, լելակ, կանչ, կախադան, կանանչ, կառապան, կտաւ, կանգառ, կոյս, հոգեճաշ, հոգեհանգիստ, հոգեկան, ճաշակել, նպատակ, որդեգիր, չորանալ, չուել, պարարտ, պալատ, ջանալ, սնտուկ,

պահուած բառ՝ 5 գիրով՝ պաղատանք, ժամացասութիւն

Տօն Ընծայման Ս. Աստուածածնի

Մարիամ դուստրն էր Յովակիմի եւ Աննայի: Աւանդութենէն քաղելով պատմութիւնը, գիտենք որ Աննա ամուլ էր եւ Մարիամ ուխտի զաւակն էր անոնց:

Համաձայն այս ուխտին, երբ Մարիամ երեք տարեկան եղաւ, ծնողքը զայն ընծայեց տաճարին, որպէսզի հոն նուիրեալ այրիներու եւ կոյսերու խնամքին եւ հոգատարութեան ներքեւ՝ Աստուածային պաշտամունքով մեծնայ եւ տաճարին ծառայէ:

Այս ընծայման տօնն է որ մեր օրացոյցին մէջ արձանագրուած է «Տօն Ընծայման Ս. Աստուածածնի երից ամաց ի տաճարն»:

Աստուածամօր երեք տարեկանին տաճար ընծայման տօնը, անփոփոխ կերպով կը կատարուի 21 Նոյեմբերին:

ԱՌԻՆՁԻ Ս. Աստուածածին Եկեղեցին 2000թ

Եզակի գիրեր Հայերէն գիրերով Sudoku

Ք	դ	գ	զ	է	ա	բ	թ	ժ
բ	զ	ա	ե	թ	գ	դ	է	ք
է	ե	թ	դ	բ	ք	ա	գ	զ
դ	զ	բ	է	ե	թ	ք	գ	ա
զ	է	ե	ք	ա	բ	ժ	դ	գ
թ	ա	ք	զ	զ	դ	է	ե	բ
ա	ք	դ	բ	զ	զ	ե	ք	է
զ	բ	է	թ	ք	ե	զ	ա	դ
ե	ք	զ	ա	դ	է	զ	բ	թ

		բ				թ		
զ	է						զ	ք
		ե	զ		է	բ		
թ				ա				դ
		ք	թ		զ	ա		
բ				ք				զ
		դ	է		ե	զ		
ա	թ						է	ե
		զ				դ		

Նախորդ «Եզակի գիրեր»ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները, գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, թ, ժ գիրերը պայմանաւ որ փայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր, իւրաքանչիւր

- . հորիզոնական գիծի վրայ
- . ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- . իննեակ քառակուսիի մէջ:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

ԱՅՆԵՆ ճարդ կերտ այնքան որ ուզեց: Եւ ինչ որ աւելցաւ, տասներկու կողով լեցուց:

Ամբողջացո՛ւր ըստ Ղուկասի Աւետարանին 9.14-17 .

հինգ, յիսունական, տասներկու, աչքերը, կշտացան, ձուկը, հացը, կատարեցին

Որովհետեւ շուրջ ----- հազար մարդ կար: Յիսուս աշակերտներուն ըսաւ.

- Նստեցուցէք զանոնք ----- հոգինոց խումբերով: Անոնք ----- հրահանգը եւ նստեցուցին բոլորն ալ: Ապա Յիսուս առաւ հինգ ----- եւ երկու -----, ----- երկինք բարձրացուց, օրհնեց, կտրեց եւ աշակերտներուն տուաւ որ բաժնեն ժողովուրդին: Բոլորն ալ կերան ու -----, եւ աշակերտները աւելցած կտորները հաւաքելով՝ ----- սակաւ լեցուցին:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա., Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

- 1.- Որո՞ւ տօնը այս տարի կը տօնենք Նոյեմբեր 1-ին:
 - ա. Ս. Յովհաննէս Ոսկեբերան
 - բ. Ս. Գեորգիին
 - գ. Ս. Անդրէաս եւ Ս. Փիլիպպոսին
 - դ. Բոլոր Սուրբերուն
- 2.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Ս. Գաբրիէլ եւ Ս. Միքայէլ Հրեշտակապետերուն տօնը:
 - ա. Նոյեմբեր 5
 - բ. Նոյեմբեր 13
 - գ. Նոյեմբեր 8
 - դ. Նոյեմբեր 27
- 3.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Սուրբ Առաքեալներու Անդրէասի եւ Փիլիպպոսի տօնը:
 - ա. Նոյեմբեր 6
 - բ. Նոյեմբեր 15
 - գ. Նոյեմբեր 20
 - դ. Նոյեմբեր 17
- 4.- Ս. Կոյս Մարիամ քանի՞ տարեկանէն սկսեալ սկսաւ Տաճարին մէջ ապրիլ:
 - ա. 6
 - բ. 12
 - գ. 20
 - դ. 7
- 5.- Յիսնակը, քանի՞ օրերու միջոց մըն է:
 - ա. 6
 - բ. 13
 - գ. 50
- 6.- Քանի՞ հատ են Քրիստոսի Սուրբ Եկեղեցոյ խորհուրդները:
 - ա. 1
 - բ. 3
 - գ. 7
 - դ. 12
- 7.- Ըսէ՛ մէկ բառով. ոսկի բերան ունեցող:

Ո-----ն
- 8.- Գրէ՛ Հրեշտակապետին անունը:

Ս-----
- 9.- Գրէ՛ Հրեշտակապետին անունը:

Գ-----
- 10.- Ի՞նչ էր Պետրոս Առաքեալին եղբօրը անունը:
 - ա. Ս. Յովհաննէս Ոսկեբերան
 - բ. Ս. Փիլիպպոս
 - գ. Ս. Անդրէաս
 - դ. Ս. Գրիգոր

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Դ., Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Որո՞ւ տօնը այս տարի կը տօնենք Նոյեմբեր 15-ին:

- ա. Ս. Յովհաննէս Ոսկերեան Հայրապետին
- բ. Ս. Գեորգին
- գ. Ս. Անդրէաս եւ Ս. Փիլիպպոսին
- դ. Բոլոր Սուրբերուն

2.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Ս. Կոյսին Տաճար ընծայումը:

- ա. Նոյեմբեր 6
- բ. Նոյեմբեր 13
- գ. Նոյեմբեր 21
- դ. Նոյեմբեր 27

3.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Սուրբ Գրիգոր Սրանչելագործի տօնը:

- ա. Նոյեմբեր 6
- բ. Նոյեմբեր 22
- գ. Նոյեմբեր 20
- դ. Նոյեմբեր 24

4.- Այս տարի ե՞րբ է Յիսնակի պահոց բարեկենդանը:

- ա. Նոյեմբեր 6
- բ. Նոյեմբեր 16
- գ. Հոկտեմբեր 20
- դ. Հոկտեմբեր 30

5.- Յիսնակի Բարեկենդանը Նոյեմբերի ո՞ր օրուան ամենէն մօտ Կիրակիին կը հանդիպի:

- ա. 6
- բ. 16
- գ. 18
- դ. 31

6.- Ո՞ր հրեշտակապետին անունին իմաստը «Աստուծոյ այր» է:

- ա. Գաբրիէլ
- բ. Միքայէլ

7.- Ամբողջացո՞ւր հրեշտակներուն դասերը:

- Ք-----ներ,
- Ս-----ներ,
- Տ-----ներ

8.- Աստուածաշունչին մէջ ո՞ւր կը կարդանք:

«Զգո՞՛յ՛, մի՛ արհամարհէք այս փոքրիկներէն մէկը. գիտցէք, որ անոնց հրեշտակները երկինքի մէջ միշտ կը տեսնեն իմ երկնաւոր Հայրս»:

Աւետարան ըստ Մ-----սի ---

9.- Յիսուս քանի՞ բորոտներ բժշկեց ըստ Ղուկասի 17.11-19-ին:

- ա. 5
- բ. 1
- գ. 12
- դ. 10

10.- Յիսուսի բժշկած բորոտներէն քանի՞ հոգի վերադարձան շնորհակալութիւն յայտնելու:

- ա. 5
- բ. 1
- գ. 12
- դ. 10

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն

1.- Որո՞ւ տօնը այս տարի կը տօնենք
Նոյեմբեր 21ին:

- ա. Ս. Կոյսի Տաճար ընծայումին
- բ. Ա. օր Յիսնակի Պահոց
- գ. Ս. Անդրէասի եւ Ս. Փիլիպպոսի
- դ. Բոլոր Սուրբերուն

2.- Յիսուսի ո՞ր Առաքեալը X ձեռով
խաչի մահով մահացաւ:

- ա. Մատթէոս
- բ. Թադէոս
- գ. Բարթողիմէոս
- դ. Անդրէաս

3.- Յիշէ՛ Ընդհանրական Եկեղեցւոյ
12 վարդապետներէն մէկը որուն
յիշատակը տարին 2 անգամ կը
տօնենք:

- ա. Ս. Յովհան Ոսկեբերան
- բ. Ս. Գրիգոր Սքանչելագործ
- գ. Ս. Անդրէաս
- դ. Ս. Փիլիպպոս

4.- Մեր Եկեղեցւոյ 7 խորհուրդներէն
ո՞ր մէկը կը տրուի Ս. Պատարագին
ընդմէջէն:

- ա. Մկրտութիւն
- բ. Դրոշմ
- գ. Ապաշխարութիւն
- դ. Հաղորդութիւն

5.- Յիսնակը մեզի ո՞ր տաղաւարին
կը պատրաստէ:

6.- Ներկայիս ո՞ր կը գտնուի Ս.
Թադէի վանքը:

----- Հիւսիս
Արեւմտեան ծայրամասը:

7.- Ս. Հաղորդութեան ընթացքին, Ս.
Մեղան ընծայուող ո՞ր երկու նիւթերը
կը փոխակերպուին Քրիստոսի
Մարմնին ու Արեան:

----- ու -----

8.- Ըստ ասանդութեան Հայաստանի
մէջ ո՞ր կը հանդիպին Ս. Թադէոս եւ
Ս. Բարթողիմէոս առաքեալները:

-----ի կամուրջին վրայ

9.- Ամբողջացո՛ւր Ղուկաս 6.31-ի
ոսկեղէն համարը:

Ինչ որ -----
ձեզի ----- դուք ալ -----
անոնց:

10.- Ով է իրաւ Santa Claus-ը եւ ո՞ր
տիեզերական ժողովին մասնակցած
է:

ա. Ս. Ն----- Զ-----

բ. -----

2014-2015 Տարեշրջան (35-րդ)
Գործունեություն`
Ամեն Կիրակի Ժամը 10:30 – 1:00

Մանկապարտեզ : Ա., Բ. և Գ. Դասարաններ (3 - 5 տարեկան)
Նախակրթարան : Ա., Բ., Գ., Դ., Ե., Ե. Զ., Դասարաններ (6 - 11 տարեկան)
Երկրորդական : Ա., Բ., Գ., Դ. և Ե. Դասարաններ (12 - 16 տարեկան)

Ցանկեալ տեղեկություններու համար դիմել տնօրենին`

Թորոս Պապիկյան

Հեռ. (514)-956-1277 email director@sourphagop.org

Կայքէջ`

www.sourphagop.org

14-րդ տարի

Ամսաթերթ`

«Մաշտոցի Արձագանգ»

www.sourphagop.org/մաշտոցի_արձագանգ

22-րդ տարի